

Näringsutskottets yttrande 2018/19:NU4y

Vårändringsbudget för 2019

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett samtliga utskott tillfälle att senast den 23 maj 2019 yttra sig över regeringens proposition 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019 och de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som rör utskottens beredningsområde.

Näringsutskottet yttrar sig över propositionen i de delar som rör utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv och över motionerna 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 1, 2018/19:3085 (SD) yrkande 8 och 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i motsvarande delar.

Näringsutskottet anser att finansutskottet bör tillstyrka propositionen i de berörda delarna och avstyrka motionerna i motsvarande delar.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Vårändringsbudget för 2019

Propositionen

I proposition 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019 finns ett förslag om godkännande av ändrade ramar och anvisningar om ändrade anslag för bl.a. utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (punkt 36 i denna del) som rör utskottets beredningsområde. Vidare finns ett förslag om att godkänna användningen av ett anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv som rör utskottets beredningsområde (punkt 32). Därtill finns tre förslag om bemyndigande för regeringen inom utgiftsområdena 19 Regional tillväxt och 24 Näringsliv som därmed också berör utskottets beredningsområde (punkterna 33, 34 och 37).

I propositionen föreslår regeringen när det gäller utgiftsområde 19 Regional tillväxt att anslaget 1:2 Transportbidrag ökas med 30 miljoner kronor. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 3 750 miljoner kronor under perioden 2020–2023.

När det gäller utgiftsområde 21 Energi föreslår regeringen att anslaget 1:1 Statens energimyndighet minskas med 5 miljoner kronor och att anslaget 1:7 Energiteknik ökas med 300 miljoner kronor.

När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv föreslår regeringen att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling minskas med 60 miljoner kronor, att anslaget 1:4 Tillväxtverket ökas med 6 miljoner kronor och att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med 92 miljoner kronor. Vidare föreslår regeringen att anslaget 1:11 Bolagsverket minskas med 1 miljon kronor och att anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket minskas med 6 miljoner kronor.

För anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslår regeringen att anslaget även ska få användas för strategiska kompetensmedel för industriforskningsverksamhet inom Rise Research Institutes of Sweden AB.

När det gäller anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag föreslår regeringen att det ökas med 90 miljoner kronor samt att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 90 miljoner kronor till Apotek Produktion och Laboratorier AB.

För anslagen 2:3 Exportfrämjande verksamhet och 2:4 Investeringsfrämjande föreslår regeringen att de ökas med närmare 45 miljoner kronor respektive 14 miljoner kronor. Därutöver föreslår regeringen att anslaget 2:7

AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning minskas med 30 miljoner kronor.

Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att godkänna avtal om rätten att ge ut Post- och Inrikes Tidningar mot en upplåtelseavgift på högst 8 miljoner kronor per år 2019 och 2020.

Motionerna

I partimotion 2018/19:3097 av Ulf Kristersson m.fl. (M, KD) yrkande 1 redovisas andra anslagsnivåer för ett anslag inom utgiftsområde 21 Energi och för två anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv. För utgiftsområde 21 Energi förordas att anslaget 1:7 Energiteknik minskas med 200 miljoner kronor. För utgiftsområde 24 Näringsliv föreslås att anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet minskas med närmare 45 miljoner kronor och att anslaget 2:4 Investeringsfrämjande minskas med 14 miljoner.

I partimotion 2018/19:3085 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås inom utgiftsområde 21 Energi att anslaget 1:7 Energiteknik minskas med 300 miljoner kronor.

I partimotion 2018/19:3094 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 föreslås inom utgiftsområde 24 Näringsliv att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 60 miljoner kronor, att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökas med 92 miljoner kronor och att anslaget 2:4 Investeringsfrämjande minskas med 14 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att vid riksdagens behandling hösten 2018 av budgetpropositionen för 2019 överlämnades propositionen till riksdagen av en övergångsregering. Detta gjordes eftersom en ny regering inte tillträtt när budgetpropositionen senast skulle överlämnas till riksdagen enligt riksdagsordningen. Budgetpropositionen var därför utformad i enlighet med vissa särskilda principer, där utgångspunkten var den budget som riksdagen hade beslutat för 2018. Den budget riksdagen sedan beslutade om i december 2018 baserades på en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna. I januari 2019 tillträdde en ny regering bestående av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Delar av regeringens politik bygger på den sakpolitiska överenskommelse som slöts mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Mot denna bakgrund instämmer utskottet i regeringens bedömning om att detta motiverar att vårändringsbudgeten är mer omfattande än brukligt.

Utskottet välkomnar att det i regeringens förslag till ändring av statens budget för 2019 ingår flera åtgärder som syftar till att genomföra den ovannämnda sakpolitiska överenskommelsen. Utskottet kan även konstatera att de principer som tillämpades vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 har medfört att vissa verksamheter tilldelats mer medel för 2019 än vad

som motsvarade verksamheternas behov och att detta nu åtgärdas i regeringens förslag.

När det gäller förslagen inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt ansluter sig utskottet till regeringens förslag. Regeringen anger för anslaget 1:2 Transportbidrag att till följd av ändringar i EU-lagstiftningen om undantag från statsstödsregler kan regionalt transportbidrag numera även beviljas företag för transporter av vidareförädlade produkter inom bl.a. jordbruks- och livsmedelssektorn. Utskottet delar regeringens bedömning om att tillföra 30 miljoner kronor till anslaget för att göra det möjligt för dessa företag att ta del av bidraget.

När det gäller utgiftsområde 21 Energi ställer sig utskottet bakom regeringens förslag om att anslaget 1:7 Energiteknik ökas med 300 miljoner kronor. Med anledning av motionerna 2018/19:3097 (M, KD) och 2018/19:3085 (SD) där det föreslås sänkningar av anslaget 1:7 Energiteknik vill utskottet anföra följande. Utskottet noterar att riksdagen beslutade att anvisa 440 miljoner kronor mindre till anslaget jämfört med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2019. Minskningen motiverades med att stödet till solceller stegvis bör fasas ut och att subventionsgraden för stöd bör sänkas. Det är utskottets uppfattning att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk, t.ex. i solceller. Utskottet delar därför regeringens bedömning om att satsningar på solceller fortsatt är önskvärt för att förenkla för privatpersoner och företag att installera sådana. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag och att regeringen har fastställt stödnivån till 20 procent.

När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv ansluter sig utskottet till de ändringar regeringen föreslagit. Utskottet konstaterar att regeringen bl.a. föreslår att anslaget 1:4 Tillväxtverket bör tillföras medel för att myndigheten får nya uppgifter till följd av satsningarna inom ramen för propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (prop. 2017/18/18:179, bet. 2017/18:NU19). Vidare konstaterar utskottet att regeringen föreslår att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling sammantaget ska minska. Utskottet noterar samtidigt att regeringens förslag innebär att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling tillförs medel för en satsning på strategiska och samverkande insatser för att utveckla besöksnäringen i Sveriges landsbygder, näringslivsinsatser i Sveriges landsbygder och utveckling av en metodik för landsbygdsanalyser och konsekvensbedömningar i olika samhällssektorer.

När det gäller anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel instämmer utskottet i att anslaget också ska få användas för strategiska kompetensmedel för industriforskningsverksamhet inom Rise Research Institutes of Sweden AB.

När det gäller anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag delar utskottet regeringens bedömning om att anslaget ska öka och att regeringen ska få ett bemyndigande att under 2019 besluta om kapitaltillskott på högst 90 miljoner kronor till Apoteket Produktion och Laboratorier AB.

När det gäller anslagen 2:3 Exportfrämjande verksamhet och 2:4 Investeringsfrämjande och de föreslagna minskningarna av anslagen i motionerna 2018/19:3097 (M, KD) och 2018/19:3094 (V) vill utskottet anföra följande. Regeringen förordar i propositionen att den befintliga exportstrategin bör utvecklas med fokus på hållbarhet för att ytterligare stärka den svenska exporten samt att investeringsfrämjande utgör en viktig del av detta arbete. Utskottet instämmer i regeringens bedömning och anser således att medel bör tillföras anslagen i enlighet med regeringens förslag.

Utskottet ställer sig även bakom regeringens förslag om att regeringen bemyndigas att godkänna avtal om rätten att ge ut Post- och Inrikes Tidningar mot en upplåtelseavgift 2019 och 2020.

Med hänvisning till det anförda förordar utskottet sammanfattningsvis att finansutskottet tillstyrker propositionen i berörda delar och avstyrker motionerna 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 1, 2018/19:3085 (SD) yrkande 8 och 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i motsvarande delar.

Stockholm den 16 maj 2019

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjälmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjälmered (M), Helene Hellmark Knutsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Tobias Andersson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Patrik Engström (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Per Schöldberg (C) och Lorena Delgado Varas (V).

Avvikande meningar

1. Vårändringsbudget för 2019 (M, KD)

Lars Hjärmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Camilla Brodin (KD) och Ann-Sofie Lifvenhage (M) anför:

Med anledning av regeringens proposition Vårändringsbudget för 2019 vill vi inledningsvis framhålla vår uppfattning att den budget för 2019 som riksdagen hösten 2018 röstade igenom tydligt inriktades på att stärka såväl svensk ekonomis förmåga till tillväxt och jobbskapande som tryggheten och välfärden. I motion 2018/19:3097 (M, KD), som vi ställer oss bakom, har Moderaterna och Kristdemokraterna presenterat ett gemensamt förslag som innebär att inriktningen för den ekonomiska politiken ligger fast i linje med det budgetbeslut riksdagen fattade hösten 2018.

När det gäller utgiftsområde 21 Energi anser vi att anslaget 1:7 Energiteknik bör minskas med 200 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag. Vi menar att regeringens subventioner till solceller kan minska och att de tillförda medlen i stället bör användas för att skapa utrymme för mer prioriterade satsningar, som redovisas närmare i motion 2018/19:3097 (M, KD).

Vidare anser vi när det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv att de insatser som regeringen benämner förnyad exportsatsning inte bör genomföras. Som en följd av detta menar vi att anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet och anslaget 2:4 Investeringsfrämjande bör minskas med närmare 45 miljoner kronor respektive 14 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Detta bör göras för att skapa utrymme för mer prioriterade satsningar.

När det gäller utgiftsområde 19 Regional tillväxt har vi inget annat förslag till anslagsfördelning eller bemyndiganden än de som föreslås i propositionen.

Med det ovan sagda förordar vi att finansutskottet tillstyrker motion 2018/19:3097 (M, KD) yrkande 1 i berörda delar och avstyrker propositionen i motsvarande delar. Vi anser även att finansutskottet bör avstyrka motionerna 2018/19:3085 (SD) och 2018/19:3094 (V) i här aktuella delar.

2. Vårändringsbudget för 2019 (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD) anför:

I motion 2018/19:3085 (SD) har Sverigedemokraterna presenterat ett tydligt alternativ till regeringens vårändringsbudget för 2019.

När det gäller utgiftsområde 21 Energi anser vi i linje med vad som föreslås i nyssnämnda motion att anslaget 1:7 Energiteknik bör minskas med 300 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Regeringen föreslår att de extra tillförda medlen ska användas för stöd till privatpersoner och företag som installerar solceller. Vi menar att dagens investeringsstöd till solceller kan ifrågasättas eftersom solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter då Sverige redan har ett produktionsöverskott. Vi avvisar således regeringens förslag om ökade investeringsstöd till solceller.

Vi har inte någon annan uppfattning än regeringen när det gäller anslagen och bemyndigandena inom utgiftsområdena 19 Regional tillväxt och 24 Näringsliv.

Med det ovan sagda förordar vi att finansutskottet tillstyrker motion 2018/19:3085 (SD) yrkande 8 i berörd del och avstyrker propositionen i motsvarande del. Vi anser även att finansutskottet bör avstyrka motionerna 2018/19:3097 (M, KD) och 2018/19:3094 (V) i här aktuella delar.

3. Vårändringsbudget för 2019 (V)

Lorena Delgado Varas (V) anför:

Regeringens vårändringsbudget för 2019 är mer omfattande än en vanlig ändringsbudget i och med att Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till budget fick riksdagens bifall i december 2018. Vänsterpartiet har lämnat ett eget förslag till ändringsbudget i motion 2018/19:3094 (V). Praxis innebär dock att partierna inte lämnar förslag till utgiftsökningar eller skattehöjningar i samband med vårändringsbudgeten. Vänsterpartiet har utöver de förändringar som föreslås i förhållande till regeringens förslag givetvis ytterligare invändningar på ett antal områden men har med hänvisning till praxis avstått från att föra fram dessa.

När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv anser jag att regeringens föreslagna besparingar på näringspolitiken bör avvisas. Enligt min uppfattning bör anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 60 miljoner kronor och anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökas med 92 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vidare anser jag att den del av regeringens exportsatsning som rör investeringsfrämjandet bör avvisas. Mot denna bakgrund bör anslaget 2:4 Investeringsfrämjande minskas med 14 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

För utgiftsområdena 19 Regional tillväxt och 21 Energi har jag inte någon annan uppfattning om anslagsfördelning eller bemyndiganden än vad regeringen föreslagit.

Med det ovan sagda förordar jag att finansutskottet tillstyrker motion 2018/19:3094 (V) yrkande 1 i berörda delar och avstyrker propositionen i motsvarande delar. Jag anser även att finansutskottet bör avstyrka motionerna 2018/19:3097 (M, KD) och 2018/19:3085 (SD) i här aktuella delar.